

**HEALTH AND SAFETY STRATEGY FOR FIREFIGHTERS IN THE EUROPEAN MEDITERRANEAN
AREA**

Grant Agreement VS/2008/0286 Accounting n° SI2.504381

<http://www.hssfmed.eu/>

“Health and Safety for Firefighters of the Mediterranean Area”

Zaključni dokument

Cilj pričujočega dokumenta je poročanje o razpravi, ki je potekala na srečanju v Ljubljani dne 7. julija 2009, v zvezi s končno oceno projekta “Health and Safety for Firefighters of the Mediterranean Area”. Projekt se je osredotočil na zaključne rezultate raziskave, ki jo je opravil projektni izvedenec, o “vodniku/priročniku” za sindikalne predstavnike gasilcev. Pripravil ga je upravni odbor, govori pa o vsebinah, ki jih je potrebno razviti za nadaljevanje samega projekta in nujnega sodelovanja z Evropsko federacijo sindikatov javnih uslužbencev (EPSU) in EU.

Ocene odgovorov na vprašalnik, ki so dokočne na podlagi elaboratov iz Portugalske in Grčije, vendar jih na delavnici v Madridu 12. in 13. maja še ni bilo, so omogočile opredelitev nekaterih temeljnih skupnih točk, pa tudi bistvenih razlik, ki jih bomo skušali povzeti v tem zaključnem dokumentu.

Potrjeno je bilo skupno načelo o absolutnem ločevanju dejavnosti gasilcev ter policijskih in vojaških sil, ker so aktivnosti reševanja in javnega reda, aktivnosti za pomoč ljudem z uporabo prisilnih ukrepov, ter povezanost in vključevanje prebivalstva v dejavnosti civilne zaščite, nezdružljive z ločenostjo in tajnostjo policijskih operacij.

Zavrnjena je bila tako razširjena junaška podoba gasilcev in gasilk, ki je močno prisotna med prebivalstvom in jo namenoma gojijo prav institucije, ki upravljajo te storitve.

Navedena je bila tudi praksa povečevanja mitov, ki ne priznava najosnovnejših pravic do zdravstvenega varstva in varnosti delavcev in delavk, izpostavljenih izredno velikim nevarnostim poklicnih bolezni. Te bolezni povzročajo redni stik s škodljivimi kemijskimi, biološkimi in radioaktivnimi snovmi, ki se sproščajo ob požarih ali industrijskih nesrečah.

Torej ni naključje, da vse sodelujoče države navajajo slab zdravstveni nadzor, nihče ne upošteva letnih pregledov, ki jih predvideva trenutno veljavna zakonodaja za poklice, povezane z velikim tveganjem.

Prav tako pomanjkljivo je strokovno usposabljanje za delo, ki zahteva visoke tehnične sposobnosti pri uporabi sredstev in opreme, namenjenih učinkovitemu izvajanju storitev ter varovanju zdravja in varnosti gasilcev.

Zato upravni odbor ocenjuje ta vodnik/priročnik, objavljen ob zaključku projekta, kot pomemben pripomoček, ki bo na voljo sindikalnim zastopnikom gasilcev. Njegov namen je spodbujanje pogajanj o zdravju in varnosti v sredozemskem prostoru.

Med razpravo je bilo ugotovljeno, da je potrebno v prvotno besedilo priročnika vključiti nekatere spremembe. Prva je povezana z vključitvijo možnega tveganja pri vsaki intervenciji in ocene tveganja, do katerega je dejansko prišlo. Prizadevati si je potrebno za nenehno dopolnjevanje primerov izpostavljanja nevarnostim, ki so spremenljive, nepredvidljive in obsežne.

Razmerje med tveganjem, značilnim za nevaren poklic, in deležem nesreč pri delu je tako visoko, da si zasluži več pozornosti. Iz tega razloga je upravni odbor zahteval spremembo besedila, ki bi določalo, da mora EU sprejeti ustrezne direktive, namenjene gasilcem.

Upravni odbor je istočasno obravnaval omejitve "priročnika" kot edinega pripomočka, ki je na voljo sindikalnim predstavnikom. Spričo pomanjkanja ustreznih finančnih sredstev za njegovo realizacijo se lahko delovanje predstavnikov delavcev kaže kot premalo prizadevno - poleg popolne brezbržnosti političnih sil, ki vodijo institucije, odgovorne za javne storitve, do problemov gasilcev.

Zato je razširitev tematike, s katero se sooča projektni upravni odbor, na raven Evrope, in trajno usklajevanje v federaciji EPSU, postalo bistvenega pomena. Ob tem kaže ohraniti že obstoječe usklajevanje gasilcev v mediteranskem prostoru, saj je potrebno upoštevati zmerne cilje, ki jih izvaja sindikat v vseh državah pripadnosti, ter globalne cilje, kjer sta pomembni pomoč EU in vloga EPSU.

Z evropskega stališča je nujno potrebna razprava o javnih storitvah, ki bi zagotavljale enakovredno obravnavo celotnemu prebivalstvu, ne glede na to, kateremu družbenemu sloju pripadajo.

V takem celovitem okviru se gasilske storitve torej ne morejo občutno razlikovati od situacije na drugih področjih javnih storitev, ki so prav tako občutljiva pri ohranjanju ravni družbene blaginje in ki poleg reševanja vključujejo tudi druge nepogrešljive skupne dobrine, kot so voda, zdravstvo, šolstvo in promet.

V tem smislu je v mediteranskem prostoru vsekakor oblikovan poenoten delovni čas z evropskim urnikom, enako kot pri zdravstvu in varstvu pri delu.

Nenehni napadi na to področje so usmerjeni prav iz EU. Njihov namen je celo odprava maksimalne omejitve 48 delovnih ur na teden v zdravstvu in v gasilski dejavnosti, kar navaja k razmišljanju o obsegu napadov na javno delo.

Pri gasilcih, na primer, je skozi celoten projekt prihajalo do zapletov med poklicnimi in prostovoljnimi komponentami. Če te zaplete analiziramo skupaj s podobnim fenomenom, razširjenim v zdravstvu, potencialno kažejo na poslabšanje kakovosti javnih storitev, v katere se vlagajo minimalna sredstva, in še ta na napačen način. Slabšajo pa se tudi poklicne in plačne razmere delavcev in delavk.

Ne smemo sicer zanemariti zgodovine in tradicije te službe v vsaki državi članici, vendar bi bilo dejansko potrebno analizirati organizacijske modele, finančne vire, kadre in uporabljena sredstva, da bi bila ob predvideni evropski direktivi o standardizaciji reševanja in civilne zaščite dosežena kar največja enotnost delovanja poklicnih in prostovoljnih sektorjev.

Razširjena politika povezovanja med obema komponentama bi na splošno vključevala celotno dejavnost reševanja in civilne zaščite; zdi se namreč, da je civilna zaščita pogosto samo zaboj, ki se napolni glede na potrebe politike in ne na dejanske zahteve službe, ki so ji odvzeti ključni viri.

To bi bil lahko predmet nadaljevanja trenutnega projekta o mediteranskem prostoru. Projekt temelji na naravnih nesrečah, ki so posledica podobne geomorfološke zgradbe. Ta je še bolj očitna po uničujočih požarih leta 2007 in katastrofah leta 2009, začevši s potresom, ki je mesto Aquila zravnil z zemljo, pa vse do nedavnih tragedij, ki so jih povzročili požari in so si ena za drugo sledile julija in avgusta v Španiji in Grčiji.

Ob zaključku je projekt pokazal uspešne rezultate glede širjenja in izmenjave usposabljanja in informacij med sindikalnimi predstavniki, kar je ključni element za spodbujanje pogajanj, ki se nanašajo zlasti na zdravje in varnost pri delu.

Iz tega izhajajo instrumenti širitve, razvidni iz priročnika in iz publikacije, objavljene na spletni strani <http://www.hssfmed.eu>, na kateri so poleg dokumentacije o projektu navedene tudi dejavnosti izmenjave usposabljanja/informacij. Zelo pomembno je tudi, da bo na srečanju EPSU Firefighters Network meeting, ki bo potekalo 23. septembra 2009, tekla razprava o projektu: dodaten dokaz, da javne storitve za svojo zaščito potrebujejo intenzivne in uspešne sindikalne stike, ne glede na zemljepisno širino in dolžino, na kateri se izvajajo.

August 2009

PARTNERS

1. SSSH UATUC (Union of Autonomous Trade Unions) Croatia
2. FSAP CC.OO. (Comisiones Obreras) Spain
3. FP CGIL, Italy
4. ADEDY Panhellenic Fed. of employees Unions of fire-fighting dept. Greece
5. GWU (General Workers Union) Malta
6. SPGS (Sindikat Poklicnega Gasilstva Slovenije) Slovenia
7. STAL Sindicato Nacional dos Trabalhadores da Administração Local, Portugal
8. EPSU European Public Services Union - Belgium